



Samhälle och
Socialt Utbud

SOS Aktueellt

Tidningen som för den finlandssvenska handikappades talan och granskar det sociala utbudet | ISSN 1795-410X | Prenumerera för 12€ | 3/2014 | Maj

**Spökvandring
på Svartå Slott
är nyheten
på årets BUK,
Barnens och
de ungas
bokkalas,
i Raseborg**

**Slottsägare
Filip Linder
berättar
spökhistorier
på slottsvinden.**

s. 14

Hurra!

SOS Aktueellt 10år

Adress

Apollogatan 15 A 7,
00100 Helsingfors

Telefon 044 555 4388

Ansvarig utgivare

Finlands Svenska
handikappförbund
Telefon: 09 496 446

Ansvarig redaktör

Anna Caldén
Ordförande för
Finlands Svenska
Handikappförbund

Redaktionschef

Daniela Andersson
044 555 4388
daniela.andersson@
kolumbus.fi

Skrubenter

Anna Lena Karlsson-Finne
Christina Lång
Mikael Lindholm
Henrika Juslin
Thomas Rosenberg
Helena Forsgård
Mathias Krook
Calle Lindgren
Pernilla Nylund

Layout

Marika Andersson
MA-Creations

Tryckeri

KSF Media Ab
ISSN 1795-410X

**Artiklar, feedback,
insändare**

daniela.andersson@kolumbus.fi

Övrig e-post, vill du ha
tidigare utgivna nummer?
ulf.gustafsson@kolumbus.fi

www.sosaktuellt.fi



**Vill du annonsera
i SOS Aktuellt?**

Priser 2014
Helsidesannons: 600 euro
Halvsida: 300 euro
¼ sida: 150 euro

Vill du ha annons
i annat format?
Tag kontakt så anpassar
vi priset till din annons
storlek! Medie-kort finns
på www.sosaktuellt.fi

Kontakta:
Annonsansvarig:
Daniela Andersson,
044 555 4388,
daniela.andersson@kolumbus.fi

Innehåll 3/2014

- 3 •••• **LEDARE: Vi professionella inom social- och hälsovården ska påverka i förändringarnas Finland**
Anna Lena Karlsson-Finne
REDAKTÖRENS ORD: 10-årsjubileum och journalistiska dilemman
Daniela Andersson
- 4 •••• **Anna Lena visar vägen för Socialförbundet**
Daniela Andersson
- 5 •••• **JURISTENS KOLUMN: Hur kunde diskriminering på flera grunder glömmas bort?**
Ulrika Krook
- 6 •••• **Nordiskt seminarium diskuterar dubbelminoriteter**
Henrika Juslin
- 7 •••• **Det stora sjukhusäventyret**
Henrika Juslin
KOLUMN: **Var sunt misstänksam!**
Mikael Lindholm
- 8 •••• **"Handikappet hindrar mej inte att jaga"**
Mathias Krook
- 9 •••• **NOTERAT: Mark Levegood festtalare på FDUV:s 60-årsjubileum**
- 10 •••• **Fungerande avlastning är nödvändig**
Christina Lång
- 11 •••• **Juniorhemmet i nya utrymmen**
Christina Lång
NOTERAT: **ACCOLA stöder finlandssvenskt teckenspråk**
- 12 •••• **Tunga vikter ger en lättare ålderdom**
Helena Forsgård
- 13 •••• **För de ungas väl**
Pernilla Nylund
- 14 •••• **NYHETER: BUK-spökvandring på Svartå slott**
Daniela Andersson
KOMMENTAREN. **KÅRKULLA**
Thomas Rosenberg
- 15 •••• **NOTERAT: Steg för steg samarbetar med Radio Valo.**
NOTERAT: **Ny utbildning i socialt arbete**
NOTERAT: **Vasaregionens klinik kör igång!**
NOTERAT: **Pussla för bättre service och stöd**
- 16 •••• **Händelsekalendern 2014**



Utgivning och prenumerationer 2014

Deadlines SOS Aktuellt 2014

Nummer 4. Deadline tisdagen den 19 augusti. Utkommer vecka 35.
OBS! Istället för en tidning i oktober bjuder vi på ett 10-årsjubileumsseminarium den 22 oktober! Mer info i augusti.
Nummer 5. Deadline tisdagen den 25 november. Utkommer vecka 49.

Fortlöpande årsprenumerationer för papperstidningen: 12 euro. Tidsbestämd årsprenumeration: 14 euro. Lösnummer: 3,50 styck. Vid lösnrumsbeställning fakturerar vi 1,50 euro i hanteringsavgift. Utrikesporto: 5 eur (Europa), 10 eur (Övriga världen). Tillgängligt format för synskadade (rtf-format, tidningen kommer i e-posten) kostar endast 7 euro/år.

1. Beställ via internet.
Fyll i prenumerationensblanketten på
www.sosaktuellt.fi eller e-posta
pren@sosaktuellt.fi

**2. Eller ring 044 555 4388, eller
Handikappförbundet 0500 418 272**

Vill din organisation ha SOS Aktuellt?

Medlemmarna i Finlands Svenska Handikappförbundet, Finlands Svenska Socialförbund, FDUV (Förbundet de utvecklingsstördas väl) och några andra organisationer får SOS Aktuellt som kostnadsfri medlemsförmån. SOS Aktuellt sänds också till Kårkullas boenden, bibliotek, socialkanslier, Luckan, olika påverkare och aktörer i branschen. Vill din organisation erbjuda SOS Aktuellt till era medlemmar? Kontakta redaktionschefen Daniela Andersson. daniela.andersson@kolumbus.fi

LEDAREN

Vi professionella inom social- och hälsovården ska påverka i förändringarnas Finland

Som nyvald ordförande för Finlands svenska socialförbund har jag under den senaste tiden funderat mycket på vilka uppgifter vi som jobbar inom social- och hälsovården har eller borde ha.



I egenskap av barnskyddsarbetare i Esbo stad och som ordförande för social- och hälsovårdsnämnden i Grankulla känner jag kraftigt av de förändringsvindar som blåser. Dessa förändringar skapar osäkerhet och ovetskap om framtiden både för den som jobbar direkt med klienter och den som ska utveckla organisationerna och verksamheten i kommunerna och i hela landet.

De stora förändringar som är på kommande påverkar oss alla, både som producent och konsument av social- och hälsovård. Dagens melodi är att skapa stora områden med massiva organisationer för att trygga en jämlik service för medborgarna i hela landet. Med dessa förändringar vill man uppnå mera ekonomiska och effektiva lösningar. Om det leder till det eller till sämre service återstår att se!

Personalen inom social- och hälsovården upplever ofta att de inte har något att säga till om i omorganiseringarnas virrvarr. Många upplever att den enskilda anställda försvinner i det stora maskine-

riet och vi kan påverka vår arbetssituation och innehållet i arbete allt mindre och mindre. Som svenskspråkiga oroar vi oss också för om den svenska servicen försämras eller hur den ska organiseras.

Var kommer då vi jobbar i branschen in i dessa förändringens vindar? Personalen består av engagerade och sakkunniga människor som jobbar inom olika områden i social- och hälsovården. Vi kan och vi ska vara med och förändra vårt samhälle till det bättre. Min övertygelse är att vi som jobbar inom den sociala sektorn allt mera måste inse att en del av vårt arbete är att påverka och utveckla den service vi ger våra klienter. Ju flera vi är och ju aktivare vi är desto mera kan vi påverka utvecklingen. Vi ska engagera oss och påverka, både för våra klienters och för vår egen sak.

Eftersom jag jobbar och bor i metro-poloområdet där den svenska servicen ofta känns nästan obefintlig och samtidigt vet jag att vi är många svenskspråkiga om jobbar inom olika nischer inom socialservicen eller hälsovården har jag funderat

hur detta kunde kombineras till ett vinnande koncept. Min erfarenhet är att det svenska inte medvetet motarbetas, det finns ingen medveten illvilja mot svensk service. Jag tror bara det glöms bort om vi inte påminner om att behoven finns. Behoven blir synliga på "verkstadsgolvet" där vi möter klienterna. Därför måste vi också föra vidare det behov vi ser till dem som gör besluten.

Ett sätt att synliggöra oss svenskspråkiga på är att skapa svenska nätverk. De svenska nätverken kan visa på var de svensk- eller tvåspråkiga finns i organisationen och serviceproduktionen och därmed underlätta det för både den som jobbar och dem som använder service. I detta nätverksbygge krävs samarbete med olika aktörer i Svenskfinland. I det här arbetet behövs både vi alla; professionella, planerare och beslutsfattare.

*Anna Lena Karlsson-Finne,
Ordförande för Finlands
Svenska Socialförbund r.f.*

REDAKTÖRENS ORD

10-års jubileum och journalistiska dilemman

Så mycket positiv feedback som vi fick för vårt förra stora specialmodenummer med funktionshindrade modeller så har vi aldrig fått förut under de tio åren vi funnits. Tack för det! Det var ett fantastiskt nummer och verkligen roligt att göra! Det sätter ribban högt för kommande projekt och hösten är i full planering.

Vi har ju ett ansvar inom vår roll som medieaktör, organisationstidning och språkrör för den socialpolitiska sektorn med allt vad det innebär. Den stora frågan är alltid hur vi ska fördela detta ansvar. Personligen håller jag med Socialförbundets nya ordförande Anna Lena Karlsson-Finne att vi borde finnas överallt. Men som icke vinstbringande aktör finansierad av RAY och Konstsförbundet är detta svårt. Det finns liksom ingen reservskattkista att ta till vid behov. Ändå vill vi försöka synas på nya ställen och ta del i evenemang som ligger oss nära hjärtat i mån av möjlighet. Detta är viktigt speciellt inför vårt 10-års jubileum i oktober. Vi ska bland annat försöka göra en satsning på att medverka i Barnens och de ungas bokkalas i Raseborg i början av oktober. Vår insats blir att inkludera barn med specialbehov i Bokkalaset. Hör av er

om ni har förslag på hur vi kunde tillsammans ge ert evenemang synlighet.

Den 22 oktober firar vi vårt 10-års jubileumsseminarium! Evenemanget är under planering och vi återkommer med mer detaljer i augusti.

Jag har länge tampats med det journalistiska dilemman att vara vakthund, väckarklocka eller upplysande underhållare. Hur ska vi få balans i innehållet? Jag anser att man kan göra någonting gott samtidigt som man ger "feelgood" åt sina läsare, så som vi gjorde i förra modereportaget (2/2014). Men samtidigt vill jag också kunna leverera artiklar om utgrundligt svåra saker som våld mot kvinnor och barn. Jag anser att det är en skamfläck i vårt så kallade välfärdsfinland att kvinnor ännu år 2014 dagligen misshandlas i sina egna hem och att barn far illa. Och de flesta blundar. Vi påbörjar kampen mot

detta nu. Intervjun med Karlsson-Finne på nästa uppslag är startskottet. Det är svåra saker och jag minns hur invånarna i Skåne reagerade då krigs- och krisfotograf **Pieter Ten Hoopens** tragiska bilder från krig runt om i världen prydde pärmarna på den svenska dagspressen. "Vi vill inte bli serverade krig och elände till morgonkaffet och vi vill inte att våra barn ska se dessa hemskheter" tyckte de upprörda skåningarna. Vem har rätt? De som vill få till stånd en förändring eller de som vill skydda sig själva och sina barn? Den frågan lär vi inte få svar på förrän det är fred i världen. Alla kan inte vara aktiva aktivister men alla kan dra sitt stå till stacken om viljan finns.

Ha en underbar sommar!

*Daniela Andersson
Redaktionschef*

Anna Lena visar vägen för Socialförbundet

Finlands Svenska Socialförbund kan inte ha fått en bättre ordförande efter Märta Marjamäki. Märtas stora skor fyller hon galant. En erfarenare socialarbetare och kommunpolitiker får man leta efter. Anna Lena Karlsson-Finne helt enkelt brinner för förtroendeuppdrag, barn och familjers välmående.

Text och bild
Daniela Andersson

Anna Lena Karlsson-Finne tar emot mig hemma hos sig i Grankulla. De otaliga gröna frodiga krukväxterna i vardagsrummet avslöjar hennes gröna fingrar direkt såtillvida de inte tillhör hennes man.

– Nej, de är nog mina, säger hon med ett skratt. Och skrattet och den positiva andan hon utstrålar är något som blir kvar ännu långt efter att intervjun är slut. Men förutom växterna så älskar hon alla sina uppdrag i diverse organisationer och politiska organ.

– Jag gillar mitt treskiftesjobb, där är ingen byråkrati för min del och det har möjliggjort att jag hinner med mina förtroendeuppdrag. Då barnen var små funderade jag nog några gånger om det är riktigt klokt med trettio timmar oavlönat jobb i veckan, tre små barn och ett treskiftesjobb, men jag tycker det är jätteroligt! säger hon och skrattar glatt.

Drastiskt skede

Anna Lena tar över Finlands Svenska Socialförbund (FSSF) i ett minsann osäkert läge – Socialförbundet är i ett drastiskt brytningsskede. Antingen skapar vi plats och position eller så försvinner vi.

Det har att göra med teoretiska

och organisatoriska dilemman. FSSF liknar mycket ett fackförbund och en intresseorganisation utan att egentligen vara det, och det gör det problematiskt för RAY att ekonomiskt stöda ett sådant. RAY finansierar nu så gott som helt och hållet förbundet.

– Märta har gjort ett bra arbete, det är lätt att fortsätta. Jag tror på Socialförbundet som en nätverkskapare och påtryckare. Det är mycket reformer på gång nu där vi behövs.

Anna Lena nämner Kårkulla och SOSTE-reformen och hur viktigt det är att visa att man finns. – Min dröm är att någon skulle upprätthålla ett nätverksregister med svenskspråkiga professionella där man enkelt kan slå upp till exempel var man får hjälp som missbrukare i Vanda och vem man ska kontakta. Det kräver upprätthållning och Socialförbundet har en viktig roll här.

FSSF borde sprida ut sig överallt och samarbeta på både svenskt och finsk håll. Anna Lena tror inte på att isolera sig i den svenska världen.

– Jag tror och hoppas att det behövs en svenskspråkig organisation i den här världen inom den sociala sektorn. Men det beror på oss själva hur det blir. Vi ska synas och höras. Folk måste veta vad

Socialförbundet har att erbjuda. Det handlar om lobbying.

– Och om någon är bra på det så är det Anna Lena.

– Därför är jag med på så många olika ställen. Jag tycker det är roligt att bryta stereotypier. På finskt håll får hon ofta höjda ögonbryn och uttjattade klyschor över att vara finlandssvensk Grankullabo.

– Jag brukar glatt säga att ”ja, jag är finlandssvensk infödd Grånibo men inte rik”, säger hon med ett skratt.

Sover lugnt

Som känslig småbarnsförälder, som fått nog av alla hemskheter som händer i vårt så kallade välfärdsfinland, så har jag svårt att förstå hur Anna Lena kan vara så positiv efter att varje dag se barn som far illa.

– Jag har inga problem med nattsömnen och har inte tappat tron på mänskan, inte ens på människans godhet, säger hon utan ett uns ironi.

Som journalist har jag inte långt från cynismen och tron på det finländska välfärdssamhället är skadad. Hur ids våra riksdagsledamöter överhuvudtaget tramsa om skarvar och snus i riksdagen då vi har grymma fall som ”Erika”, osannolika vård-



Anna Lena Karlsson-Finne är Socialförbundets nya ordförande.

nadstvister, och barn- och kvinnoemisshandel på vår bakgård?

– Vårt samhälle är hårt. Man tänker överhuvudtaget inte socialpolitiskt, det har låg status och social- och hälsovårdens personal har därmed låg lön i Finland. Folk tror fortfarande att socialt arbete är ett kall. Så är det inte. Socialt arbete är väldigt professionellt. Man måste ha rätt slags personlighet för att alls kunna jobba inom den här branschen. Beslutsfattarna borde mycket mera lyssna på dem som jobbar inom sociala sektorn.

Därför är hon med på så många håll som möjligt.

– Som kommunalpolitiker kan man konkret göra någonting. Här har vi direkt kontakt. Man ser resultat.

– Samma är det på jobbet på mottagningshemmet för barn.

– Man ser resultat väldigt snabbt i det här arbetet. Trots att det är korttidsplaceringar, en till tre månader så hinner det hända massor.

– Det ser ut som om man leker hem med de omhändertagna barnen. Men det är inte min uppgift att vara den som räddar barnen ensam utan den som ger dem möjligheter till en bättre vardag. Det är klart man är tryggt och tröstar men professionaliteten syns i att man säger de rätta sakerna så de ska klara sig. Professionaliteten ger en sköld.

Och det här med barnskyddet

Hälften av de brådskande fall av barn som kommer till mottagningshemmet i Esbo åker hem igen. Många föräldrar är tack-samma och barnen är alltid tack-samma för omhändertagandet.

– Akut placering borde ske tidigare och inte vänta tills den stora krisen. Ibland går det så i livet att man inte kan ta hand om sina barn. Det kan vara mentala problem, missbruk, våld eller utmattning och trötthet. Men familjen är helig i Finland, ingen säger någonting för den allmänna

ANNA LENA TYCKER TILL

Föräldraskapet. Många har tappat bort föräldraskapet och vågar inte säga nej till sina barn. Det sunda förnuftet har tappats bort. Av god vilja gör man inte rätt. Därför måste föräldrar få stöd och inte skuldbeläggas. Prestationskraven utifrån är enorma och man känner sig otillräcklig.

Regler för barn. Barn behöver, mår bra av och trivs med begränsningar och regler. Om barnen själva får skapa regler gör de mycket stränga regler.

Barns sömnbehov. Barn behöver sova mycket för att orka och för att utvecklas. Även tonåringar behöver sin sömn. Man gör sina barn en björntjänst genom att låta dem sitta uppe halva nätterna.

Mobiltelefon åt barnen. Man säger att det är av säkerhetsskäl man ger barnet en mobiltelefon, ”så man alltid vet var de är”. Jag säger att det är mycket enklare att låta dem sitta uppe halva nätterna.

Att hjälpa varandra. Man kan finnas till för sina grannar och bry sig om sina medmänskor. Har du möjlighet så hjälp en ensamstående förälder, ensam äldre eller någon som du ser att behöver det. Passa till exempel barnen några timmar så mamman kommer iväg till frisören. Det kräver inte mycket av dig men är guld värt för mottagaren. Vi måste också avdramatisera att man ska be om hjälp om man behöver den.

Tystnadsplikt. Det finns ingenting som går före ett barns välmående, inte tystnadsplikt och inget annat heller. Men det kräver mod.

Barnskyddet. Lagen är bra men vi har för lite resurser. Barnskyddet är ett rött skynke redan. Därför ska dagvård, skola, hälsovård och rådgivning också stöda familjerna.

uppfattningen är att man inte ska blanda sig i, säger Anna Lena.

Många tar inte emot hjälp, inser eller erkänner inte att man har problem eller skäms. Har man pengar kan man dölja problemet lätt och länge genom att till exempel gå till privatläkare. Inom den allmänna hälsovården anmäler man direkt om det finns misstanke om misshandel eller att barn far illa.

– Familjerna är fruktansvärt ensamma idag. Ju högre hus du bor i desto ensammare är familjerna. Idag har man i storstäderna sällan släkt omkring sig som kan hjälpa. Man borde inse att föräldraskapet inte är enkelt. Att man behöver hjälp och stöd och att hjälp finns att få. Dessutom ska man samarbeta med andra föräldrar och dela med sig. Den som ska hjälpas bör vara motiverad.

– Därför borde barnskyddet träda in tidigare. Att ens barn omhändertars är en väckarklocka för föräldrarna. Många lyckas vända riktningen i familjens och barnens liv och får hjälp av olika slag. En del familjers problem är så stora eller svåra att det kräver att barnet omhändertars för att trygga barnets framtid. ■

Hur kunde diskriminering på flera grunder glömmas bort?

Utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till diskrimineringslag anlände för några veckor sedan till riksdagen. Förnyandet av jämlikhetslagstiftningen är både aktuellt och brådskande. Det håller alla finländska funktionshinderorganisationer med om. En orsak är att nuvarande diskrimineringslag inte fyller de krav som FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (funktionshinderkonventionen) ställer på de stater som undertecknat den.

Förslaget till diskrimineringslag innehåller både bra saker och saker som absolut borde förbättras. Att diskriminering inom arbetslivet och vid anställning till stor del har uteslutits från lagens tillämpningsområde är något som den finländska handikapprörelsen ställer sig väldigt kritiska till. För svenskspråkiga personer med funktionsnedsättning finns det saker som vi inom de finlandssvenska handikapporganisationerna kämpat för ändå sedan processen startade för flera år sedan. När det slutliga förslaget kom ställde vi oss frågorna. Varför finns inte fortfarande diskriminering på flera grunder med? Varför har inte förhållandet till språklagen gällande gottgörelse klargjorts?

Liksom för all ny lagstiftning och alla nya reformer har vi arbetat för att terminologin ska förnyas. Äntligen säger jag. Diskrimineringslagen är den första lagen där handikappad och funktionshindrad ändrats till person med funktionsnedsättning. Nu gäller det för oss att aktivt poängtera det och peka på det speciellt när de smyger in handikapp i annan lagstiftning som förnyas just nu, exempelvis förslaget till lagen om småbarnspedagogik. Lagens namn är en annan sak. I det tidigare förslaget till diskrimineringslag användes termen likabehandlingslag, alltså en direkt översättning av det finskspråkiga namnet på lagen, yhdenvertaisuuslaki. Det slutliga valet föll ändå på diskrimineringslag. Valet av term beror troligtvis på den språkliga och terminologiska harmoniseringen med det svenska lagspråket i Sverige. I de flesta fall stöder vi det men tyvärr kan valet av namnet diskrimineringslag leda till att lagens innebörd och betydelse blir olika på svenska och finska. Medan lagen enligt det svenskspråkiga namnet enbart blir en lag om åtgärder när diskriminering redan skett får den finsk-

språkiga lagen en innebörd av både förebyggande och reparerande arbete. Det finska namnet stämmer alltså överens med det som lagstiftaren tänkt att lagen ska vara.

När lagförslaget kom kan jag erkänna att vi blev förvånade över att diskriminering på flera grunder fortfarande inte tagits med i lagförslaget. För i majoriteten av fall är effekten av att en person diskrimineras på basis av både funktionsnedsättning och språk eller kvinna och funktionsnedsättning värre än diskriminering enbart på en grund. FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning stöder att diskriminering på flera grunder är en form av diskriminering. Diskriminering på flera grunder är också ett av tyngdpunktsområdena i den internationella människorättsstrategin.

”Ta och titta på de åtgärdsförslag som Australien arbetat fram för aboriginerna när de arbetar med förverkligandet av funktionshinderkonventionen”, svarade danske Stig Langvaard, rapportör för kommittén för funktionshinderkonventionen på min fråga hur minoriteters situation uppmärksammas vid förverkligandet av funktionshinderkonventionen i de länder där den redan implementerats (Människorättsinstitutets seminarium i Helsingfors 21.5.2014). Något som kanske tangeras på det seminarium om minoriteter och dubbelminoriteter som ordnas på Hanholmen 4-5.6.2014. Då hoppas jag att få höra på hur minoritetsombudet Eva Biaudet ser på saken och hur samer med funktionsnedsättning upplever att deras rättigheter förverkligas.

Ulrika Krook

Juridiskt ombud,
SAMS / Verksamheten Juridiskt ombud i Svenskfinland

PROFIL ANNA LENA KARLSSON-FINNE

Född:	30.10.1960 i Grankulla.
Bor:	I Grankulla.
Familj:	Man och tre vuxna döttrar, ett barnbarn.
Utbildning:	Socionom från Svenska social- och kommunalhögskolan.
Karriär:	Jobbar och har jobbat största delen av sitt arbetsliv på Esbo stads mottagningshem för barn som akut behöver placeras (Aurora-mottagningshem för barn). Innan detta på Kyrklätts ungdomshem, Tölö barnhem samt 2001-2002 med ett projekt på Barnvårdsförbundet.
På fritiden:	Förtroendeuppdrag av all tänkbar sort bland annat Grankulla fullmäktige, Folktinget, SFP, föreläsare för Hem och Skola, har varit ordförande i Kvinnoförbundet.
Hobbyn:	Krukväxter, på sommaren stugliv i Ekenäs skärgård, segling, fullkomlig avkoppling. Politik är min hobby!
Aktuell som:	Finlands Svenska Socialförbunds nya ordförande.

Nordiskt seminarium diskuterar dubbelminoriteter

Hur mår de olika minoriteterna i Norden och hur tryggas intressebevakningen? Det här är några av de centrala frågorna som diskuteras då minoriteter och dubbelminoriteter från Norden samlas till gemensamt seminarium på Hanaholmens kulturcenter i Esbo i juni.

Text **Henrika Juslin**
Bild **Daniela Andersson**

Arrangörerna hoppas bland annat på att seminariet öppnar upp nya dimensioner i minoritetsdiskussionen. **Ilona Salonen** är projektkoordinator för SAMS projekt Minoriteter inom minoriteten (MiM) och såvida också huvudarrangör för seminariet "Minoriteter och dubbelminoriteter".

– Inom MiM-projektet började vi planera ett seminarium som fokuserar på olika former av intressebevakning redan år 2012. Orsaken var att jag ansåg att det skulle vara bra att se på intressebevakning och påverkningsmöjligheter inom funktionshinderområdet ur ett lite bredare perspektiv. Det kändes att ordet intressebevakning inom SAMS, Samarbetsförbundet kring funktionshinder, förknippades mest med den juridiska verksamheten, vilket självfallet är en viktig del av intressebevakningen, men det fanns ett behov att diskutera andra former av samhällspåverkan, berättar Ilona.

Resultatet blev seminarieriet *Möjligheter att få din röst hörd* som förverkligades i Helsingfors och Vasa år 2013. När det första seminariet planerades kontaktade MiM-projektet **Anna Caldén**, ordförande i Finlands Svenska Handikappförbund, som är med i projektets styrgrupp.

– Vi började planera och inspireras av varandras idéer. Efter två lyckade seminarier var det dags att planera verksamhet för år 2014. Jag ringde Anna och frågade vad hon tyckte att nästa steg kunde vara, säger Ilona.

Anna hade i olika sammanhang funderat på att det skulle vara intressant att höra hur andra nordiska länder jobbar med frågor kring intressebevakning och funktionshinder. Efter en inspirerande diskussion bestämde Ilona och Anna sig för att fokusera på så kallade dubbelminoriteter och ordna ett nordiskt seminarium år 2014.

– Jag och Anna har kanske den effekten på varandra att vi inspirerar varandra och vår inspiration

resulterar i lyckade gemensamma evenemang, eftersom vi blir så ivriga och kan kanalisera ivern på rätt sätt.

Nordiskt väcker intresse

Under seminariet förväntar sig Ilona höra intressanta föreläsningar och få bättre insyn i hur situationen för minoriteter och dubbelminoriteter är i Norden. – Jag hoppas också på inspirerande diskussioner med kolleger och jag ser speciellt fram emot att höra erfarenheter från det danska projektet Dobbeltminoriteter som presenteras under seminariet. Det kommer också att bli trevligt att hålla i trådarna för arbetsgruppen om minoriteter inom minoriteten.

Arrangörerna hoppas på att seminariet väcker diskussion och att folk blir medvetna om att det finns dubbelminoriteter och vad det innebär. Arrangörerna hoppas också att seminariet bidrar till en mer normkritisk diskussion om minoriteter.

Vad tycker du att är de största utmaningarna med att vara en dubbelminoritet i Finland?

– Det är att den här gruppen inte existerar i den allmänna samhällsdebatten. Det talas inte om dubbelminoriteter, utan enbart om minoriteter och denna aspekt hamnar i skymundan. De personer som tillhör flera minoriteter samtidigt kan också lättare utsättas för diskriminering på flera grunder. Det skulle vara viktigt att öka medvetenheten om att det faktiskt finns personer som tillhör flera minoriteter samtidigt.

Diskussion om samarbete behövs

MiM-projektet inom SAMS har under de senaste åren startat diskussion i regionerna om att det är viktigt att samarbeta på svenska över föreningsgränserna.

– Vi har fört en dialog med tvåspråkiga förbund inom funktionshinderområdet och uppmanat dem till att tänka mer på deras svenskspråkiga medlemmar. Projektet handlar om



Projektkoordinator **Ilona Salonen** hoppas på många givande och inspirerande diskussioner under seminariet. **Ilona** är fotograferad vid **Kauko Räsänen**s skulptur "Fågelflickan" som finns på Hanaholmen.

nätverk och samarbete. Vi har startat ett svenskspråkigt nätverk för personer med funktionsnedsättning och vi fortsätter arbetet med att bygga och vidareutveckla nätverket. I framtiden hoppas vi att projektet får en fortsättning så att vi kan fortsätta med vårt viktiga arbete. I framtiden kommer MiM att fokusera mer på utbildning och erbjuda olika former av kurser och utbildningar på regional nivå, berättar Ilona.

Seminariet "Minoriteter och dubbelminoriteter" ordnas den 4 och 5 juni på Hanaholmen. Arrangörer är SAMS, Vates, Ekvalita, Pohjola-Norden, Institutet för hälsa och välfärd THL, Finland Svenska Handikappförbund och Hanaholmen - Kulturcentrum för Sverige och Finland.

Mer info om seminariet finns på www.samsnet.fi/hanaholmen. ■

Det stora sjukhusäventyret

Författaren **Ursula Vuorenlinna** gav nyligen ut sin andra barnbok som heter *Det stora sjukhusäventyret*. Historien är inspirerad av Vuorenlinnas stödperson som sitter i rullstol. Det var också hennes första bok, *Det stora rullstolsäventyret*.

Text och bild **Henrika Juslin**

Under åren tillsammans med sin stödperson fick **Ursula Vuorenlinna** en inblick i hur samhället fungerar då man sitter i rullstol. Man märker saker som man annars inte skulle märka, som till exempel att dörrar öppnas åt fel håll och att det finns för tränga utrymmen över allt runt omkring oss.

– Eftersom min stödis har läst mina tidigare böcker, föreslog hon en gång att jag skulle skriva om oss och alla äventyr vi haft med rullstolen under åren som gått, säger Vuorenlinna.

Vuorenlinna höll sig då till fiktiva berättelser, men tanken på en verklighetsbaserad historia grodde långsamt i bakhuvudet. Efter ett tag frågade Vuorenlinna sin stödperson om hon ville figurera i berättelsen som en myra och det ville hon. Den första boken *Det stora rullstolsäventyret* handlar alltså om två myror som är ute på äventyr med en rullstol. Vuorenlinnas nya bok *Det stora sjukhusäventyret* handlar om myran Myrna som söker vård för sitt sockerproblem. Samtidigt skadar hennes vän Muriel sitt ben och hamnar på fel sjukhus. I boken får vi följa med Myrnas och Muriels spännande äventyr.

Det stora sjukhusäventyret är både på finska och svenska och är riktad till barn i lågstadiet. Illustrationerna i boken är gjorda av grafikern **Victor Bäck**. Boken hittar du på biblioteket eller via bokhandlar på nätet. ■



Ursula Vuorenlinna på bokutgivningen som ägde rum i Vegahuset den 12.5.

Var sunt misstänksam!

Situationen för personer med en funktionshämning brukar betecknas som en känslig samhällsbarometer. Hur ska vi se på dagens situation? At vilket håll rör sig barometerns visare, mot vackert väder, ostadigt eller regn och storm?

Det finns ju en del fakta som kan tolkas så att visaren är på väg mot vackrare väder. Vi har uppenbarligen snart en ny handikappservice. Man har kommit fram till ett beslut om en regionförvaltning för social och hälsovården som kanske även betyder bättre möjligheter till service. Åtminstone i jämförelse med dagens situation, där en del kommuner f.n. har uppenbara svårigheter att klara av sina uppgifter som producenter av service.

Men vid sidan av de omedelbara förutsättningarna att förverkliga sina målsättningar, bör vi även ta hänsyn till större samhällsströmningar. Och där har det skett dramatiska förändringar. Medan man på 80-talet och fortfarande in på 90-talet hade såväl politisk vilja som pengar att bygga vidare på ett samhälle med socialt samvete saknar man i dag såväl pengar, hävdar man åtminstone, som en övergripande politisk vilja att bygga vidare på den nordiska välfärdsstaten. Den är i dag en urholkad värdering. Ett säkert sätt att låta insnöd och icke uppdaterad är otvivelaktigt att uttala sig för ett utbyggt välfärdsamhälle.

Det är möjligt att den pågående globaliseringen är ett nödvändigt utvecklingskedje, som måste genomlevas och hanteras. Men vi får inte vara blinda för de följdverkningar som detta för med sig. Det är många som i dag talar om ett så kallat 30-talsskenarium. Med andra ord att vi är på väg tillbaka till tider av ekonomiska kriser och därmed påföljande politisk radikalism. En viktig orsak till högerradikalismen på 30-talet var att många grupper i samhället upplevde att de fått det betydligt sämre ställt. Det gällde inte enbart ekonomisk utan det hade också göra med social värdering och position i samhället. Är inte detta även en stark trend i dagens samhälle? Det är många som förlorat sitt jobb men också upplevt att de förlorat sitt sociala anseende och sin position i samhället. Det bäddar för rörelser, som erbjuder enkla lösningar på svåra problem. Som vi vet finns det gott om svåra problem i samhället, men dessvärre ytterst få enkla lösningar, som fungerar.



En enkel lösning är att motsätta sig alla större förändringar. Situationen skall återföras till vad den var "på den gamla goda tiden". Jag håller med om att ett okritiskt krav att återupprätta välfärdsamhället i sin gamla glans från 70- och 80-talet även kan räknas in bland dessa enkla lösningar. Det traditionella välfärdsamhället har haft allvarliga problem. Men mycket av dagens lust att gå tillbaka utan att se förändringsbehoven konkretiseras i de så kallade populistpartiernas program, partierna som vinner allt större inflytande såväl hos oss som ute i Europa. Tråkigt nog ligger populism snubblande nära nationalism och nationalism ligger som bekant snubblande nära högerextremism.

Jag är rädd för en utveckling mot ett samhälle med nyenkla lösningar och en naiv uppfattning av tidigare historia. Ja jag tror det är skäl för oss alla att vara rädda för det. Ett samhälle där enkla lösningar körs igenom med en stark magkänsla att man vet bäst och kan bäst. I det samhället har alla sin givna plats. Det inger säkerhet. Lösningarna är svarta eller vita. Man kallar saker vid deras "rätta namn". En arbetslös person är helt enkelt arbetskygg och en person med alkoholproblem är "rakt på sak en drinkare". I detta samhälle har även en person med en funktionshämning sin egen plats. Och den platsen kanske inte är ute i samhället. Inte för alla. En del trivs bäst i skyddade miljöer. Det argumentet har vi börjat höra betydligt oftare än tidigare. Vi övergår från att tala om individer till att tala om grupper. Alltså det rakt motsatta mot vad vi hittills strävat till.

Liksom välfärdsamhälle kan bli urholkad, kan också dess värderingar bli det. De stämmer plötsligt inte längre överens med nyenkla förklaringar till hur samhället fungerar. Låt oss således bli sunt misstänksamma mot alla slående formuleringar, alla svepande löften som lovar guld och gröna skogar blott vi säger nej till det mesta, men ja till våra "sköna trygga fördomar". Det blir inte bättre. Tvärtom leder det oss tillbaka till det gamla, stela auktoritära samhället, som vi med mycken möda arbetat oss ur.

Mikael Lindholm

Före detta verksamhetsledare på FDUV.



”Handikappet hindrar mig inte att jaga”



Far och son Bäckström hjälps åt så att Niclas kommer smidigt ombord. Rullstolen kilas fast i fören och hjulen monterar av.



Enligt jägarna Bäckström kan allt ordnas trots ett handikapp bara man har vilja, intresse, frihet, framåtanda och en stor dos av envishet och även hjälp av sina medmänniskor.

Niclas Bäckström i Närpes är, på grund av en operationsolycka, rullstolsburen sedan januari 2005. Det hindrar honom inte från att fortsätta sitt liv med jakt och fiske. Med pappas, omgivningens och fyrehjulingens hjälp samt en stor dos vilja, motivation och envishet är han ute både på vatten och skog och mark.

Text och bild
Mathias Krook

En person som är funktionshindrad behandlas nästan alltid annorlunda än en person utan handikapp. Varför är det så, kan man fråga sig? Ett av många svar är att friska människor inte alltid kan förstå och leva sig in i den funktionshindrades vardag. Ofta tror man att allt sker enligt ett och samma mönster och att handikappet hindrar. En funktionshindrad person måste därför våga stå på sig och visa att man visst kan leva som en frisk person bara viljan, motivationen och envisheten finns.

Olyckan skedde då Niclas Bäckström blev opererad för skolios på Vasa centralsjukhus. Sviterna av olyckan finns fortfarande kvar i minnet men i övrigt har Bäckström siktat framåt och är bland annat aktiv fågeljägare på fritiden. Till vardags jobbar han inom datasupport i Närpes stad. På fritiden brukar han även åka ut med sin terränghjuling, ”mönkki” för att lufta sig.

Fågeljakt med hjälpmedel

Familjen har gjort sitt bästa för att Niclas skall kunna fortsätta med fågeljakten trots handikappet.

– Vi har en liten båt där vi kan kila fast rullstolen i fören medan jag står i aktern och stakar fram till vassen därifrån vi sedan skjuter. Båten är dessutom grundgående, lätt och har inte en alltför stor aktersnurra. Vår aktersnurra är lämpligt stor för båten, 9,9 hästkrafter, berättar Niclas far, **Kalle Bäckström**.

– Jag har hållit på med sjöfågeljakt sedan unga år och därför är andjakten mest aktuell för mig. Vi åker från vår sommarstuga ut på sjöfågeljakt. Jag förflyttar mig till båten i småbåtshamnen, som finns en bit bort från sommarstugan. Far hjälper mig i och därefter kilar vi fast rullstolen i fören. Där sitter jag stadigt. Från min plats kan jag sitta och skjuta medan far skjuter från aktern. Vi skjuter från varsin sida för att få bästa jaktsäkerhet, berättar Niclas. De sjöfåglar som skjuts är i huvudsak gräsänder, säd- och grågäss, ibland också kanadagäss.

– Jag stakar fram till nedslagsplatsen och vi skjuter endast de sjöfåglar som vi behöver, en till tio sjöfåglar i året. Vi jagar inte efter skymning, eftersom det ökar risken för skadskjutningar och skaderis-

ken för andra jägare i området ökar också. Vi jagar i två till fem timmar från eftermiddagen fram till kvällen. Vi tar ur sjöfåglarna maginnehållet på jaktplatsen. Ju sämre vädret är desto mer sjöfågel, eftersom fåglarna då kommer in från havet, poängterar Kalle.

Far och son Bäckström tillreder fågel fångsten hemma i sommarstugan. Bäckström jagar endast från båt eftersom det är lättare.

Niclas och Kalle Bäckström kan upplysa andra funktionshindrade med jaktintressen, att man måste vara väldigt motiverad och envis för att lyckas med jakt som hobby. Det finns idag specialgjorda rullstolar för terrängkörning i skog och mark. Vissa har till och med larvband, vilket ökar framkomligheten märkbart. Det finns plats för bössor, patroner och annan nödvändig utrustning i sådana rullstolar. Enda negativa är att de är väldigt dyra för privatpersoner. Enligt Niclas måste man ha vilja, frihet och god hjälp av familj, vänner, kamrater och släktingar för att kunna utöva jakt. I Sverige finns kommunikationsforum på nätet för funktionshindrade med jakt- och fiskeintressen.

– Bara man har den så kallade drivkraften, ”finska sisun” så kommer man långt, det måste gå för att komma vidare, säger Niclas med glimten i ögat.

Skolios i släkten

Bäckströms har nyligen fått svar på trolig orsak till Niclas skolios från sjukhuset i Vasa.

– Jag har också skolios, vilket läkarna menar är en bidragande orsak, berättar Niclas far, **Kalle Bäckström**.

– Min mor och syster har också en viss skolios men min är något helt annat än deras. Ännu idag har vi inte fått något riktigt svar på vad som gick snett vid operationen och vems fel det hela är, men genetiska orsaker är möjliga. Jag är därför lite missnöjd med Vasa centralsjukhus, eftersom en del förebyggande åtgärder kunde ha gjorts före operationen, säger Niclas och får medhåll av sin far.

Niclas gudfar, som är läkare i Helsingfors, har försökt få klarhet i vad som gick snett vid operationen. Röntgenplåtar och provsvar har analyserats ingående. Första



Niclas Bäckström är aktiv sjöfågeljägare och åker gärna ut i båten och jagar under andjakten.

tanken var att ryggmärgen hade tagit skada och fått chock. Dock var ryggmärgschock inte orsaken. Däremot konstaterades att två skruvar var farligt nära ryggmärgen och togs bort dagen efter operationen. Pappa Kalle tog operationsolyckan mycket hårt medan Niclas var inställd på att komma tillbaka till sitt gamla, vanliga liv och förmågan att kunna gå.

– Under tiden efteråt fanns inget annat i mig än att jag ville framåt och jag var envis att återfå förmågan att kunna gå. Det blev en otalig mängd rehabiliteringar och samtidigt var jag beroende av smärtmediciner efter operationen, vilket också påverkade mitt humör mycket, lyfter Niclas fram.

– Tur är att min mor är inom sjukvården, det har varit stor betydelse och en stor stöttepelare för mig. Målet har alltid varit att få så bra vård och hjälp som möjligt för att underlätta vardagslivet för mig. Min syster och sväger är också inom sjukvården. Svågern jobbar inom ambulansväsendet och har också varit till mycket stor hjälp, fortsätter Niclas.

– Jag igen hade ju turen att ha många kamrater, vänner och barnens mor Solveig, som jag kunde prata med och ventilera pojkens ryggoperation. Alla har vi i familjen tidvis mått väldigt dåligt psykiskt sett men livet måste gå vidare i alla fall, säger Kalle och sonen håller med.

Andra incidenter

Niclas råkade också ut för en halkolycka under rehabiliteringstiden då han fått en ny rullstol på prov. Rullstolen var inte utrustad med ett så kallat kippskydd, som ska hindra ekipaget från att falla bakåt. Niclas hade inte heller blivit informerad om hur man ska undvika detta. Kalle var samtidigt nyopererad i axeln och hann inte ta emot utan Niclas föll bakåt och slog huvudet i asfalten och fick inre blödningar.

– Näväl, den där halkolyckan gick trots allt bra, även om jag mätte illa efteråt och var tvungen att åka till sjukhuset i Vasa för kontroll. Det var tur att vi hade mor som är sjukskötare hos oss då för slutresultatet kunde ju ha blivit att jag inte hade klarat mig med livet i behåll, poängterar Bäckström.

– Efteråt har jag också vurpat med terränghjulingen på isen och även då har svågern och far hjälpt och lyft upp mig. Den gången fick jag en spricka i ena höften, berättar han vidare medan far Kalle ruskar humoristiskt på huvudet åt händelsen.

Enligt Bäckströms måste man acceptera och behandla alla människor jämlikt oberoende av handikapp eller inte. I Närpes är förståelsen ganska bra men överlag är tillmötesgåendet av handikappade i Finland sämre än exempelvis i Sverige och USA. Kalle säger att alla människor är olika. Man har därför olika uppfattningar och förståelse för personer som är annorlunda och handikappade.

– Man skall inte ge upp utan försöka göra sitt bästa. Att ha god hjälp av sin familj, vänner och kamrater är viktigt. Därtill måste anpassningar göras, så att funktionshindrade också kan utöva hobbyer, framhåller Niclas. ■

Mark Levengood festtalare på FDUV:s 60-årsjubileum

I år är det 60 år sedan FDUV grundades. Vi firar jubileet med ett festseminarium på G18 i Helsingfors fredagen den 24 oktober 2014. Festtalare på seminariet är ingen mindre än programledaren, medieprofilen och Unicef-ambassadören Mark Levengood!

Program kl. 12–15.30

Uppvaktningar och cocktails
Sång
Hanna Grandell med vänner

Välkommen
Förbundsordförande Nils Torvalds

Möt framtiden med mod, öppenhet och glädje
Mark Levengood

Från 1964–2014: 60 år av läger, fritid, lättläst, samhällspåverkan och mycket mera
Annette Tallberg och Jon Jakobsson

Vi talar av erfarenhet - Vi talar från hjärtat
Steg för Stegs erfarenhetstalare, projektledare
Calle Lindgren

Var det bättre förr?
Tidigare verksamhetsledare Mikael Lindholm
intervjuas av Yvonne Heins från DuvTeatern

Hur är det att vara anhörig idag?
Mamma Fredrika Abrahamsson intervjuas
av verksamhetsledare Lisbeth Hemgård

Allsång

MARK LEVENGOOD FAKTA



FDUV:s festtalare Mark Levengood är sedan 2008 en av Unicefs ambassadörer.

Mark Levengood är född i USA och växte upp i Helsingfors i Finland. Tidigt insåg Mark att han inte riktigt passar in i de mallar som finns och kom fram till att hans liv nog blir roligare om han själv bestämmer hur han vill ha det. Mark har både jobbat inom TV och radio, skrivit och gett ut böcker och arbetat med teater. Han har bland annat varit med och gjort produktioner som Guldbaggegalan, Melodifestivalen och Vi i femman. Han fick vara med och arbeta med sändningarna på kronprinsessan Victorias födelsedag, han är en omtyckt programledare för Svenska Hjältar-galan som TV-sänds i december varje år och var med om att leda Humorgalan tillsammans med övriga Unicef-ambassadörer år 2012. Mark har gett ut fyra böcker baserade på egna texter; ”Hjärtat får inga rynkor” (2008), ”Sucka mitt hjärta, men brist dock ej” (2006), ”Och jag läste att det var omöjligt att leva lycklig förutan dig” (2010) samt ”Rosor, mina kära, bara rosor” (2012). Tillsammans med Unni Lindell har han gett ut böckerna Gamla Tanter lägger inte ägg och Gud som haver barnen kär, har du någon ull, som sålts i över en miljon sammanlagt. ■

Fungerande avlastning är nödvändig

Finlandssvenska Anna Phillips bildade familj i USA och fick tre barn. När det visade sig att tvillingbröderna har ett ovanligt syndrom, beslöt familjen att flytta till Finland. Mamma bor med barnen i Esbo. Storebror ska i höst börja skolan, Max och Jake, som i år fyller sex, har börjat i Topeliuskolan.



Text **Christina Lång**
Bild **Christina Lång** samt Phillips familjealbum

Det är ett ständigt pusslande att få allting att gå ihop och kräver mycket planering. Anna har lärt sig ta dagen som den är och anpassa sitt eget liv efter situationen. I ett tidigt skede upplevde föräldrarna Phillips att allt inte stod rätt till med tvillingarna, som har Hunter's syndrom eller MPS, typ II.

Muchopolysaccharidos är en ämnesomsättningsjukdom, som med tiden förstör cellerna i kroppen och hos tvillingarna också det centrala nervsystemet. Det påverkar utseendet och den kognitiva utvecklingen. Hjärnan stagnerar. Nu är de på tvåårsnivå, de är stora till växten med stora huvuden, stora magar och klumpiga fingrar. De har ännu blöjor och använder napp. Dessutom är de ofta sjuka. Prognosen är osäker. De kan kanske komma upp på femårsnivå. Ingen vet hur framtiden blir.

Orsaken att flytta till Finland var möjligheten att få ersät-

tande enzymbehandling här. Den påbörjades när tvillingarna var två år och pågick i två år. Anna hade hunnit börja jobba, men måste sluta för att hon var med Max och Jake på sjukhuset en dag i veckan. Hon medger att det kan vara tungt trots att hon lärt sig att ta problemen när de dyker upp. Hemmet är anpassat med specialgjorda sängar och grindar för att barnen ska känna sig trygga.

När barnen bråkar eller är sjuka känns det jobbigt, andra dagar känns det okej. Visst är de härliga, men man kan inte göra allting med dem. De älskar sina ritualer.

Tungt för alla

Storebror började reagera på småbrödernas stökiga liv och Anna kom till att hon behöver avlastning. Efter tio års äktenskap separerade paret Phillips och de har delad vårdnad om storebror, som bor varannan vecka hos sin pappa i närheten. Esbo stad har ställt

upp på ett föredömligt sätt. Nu går tvillingarna i Topeliuskolan i var sin klass. Dit åker de taxi. I sommar får de vara där i lovvård med assistenter också i juni. På veckosluten har Esbo stad ordnat assistenter för man kan inte ensam gå ut med dem.

I ett år har Max och Jake fått vara på Juniorhemmet ett veckoslut i månaden och någon strödag. De är beviljade sex dagar per månad, men Anna sparar en del till sommaren för att få allting att fungera. Först ville hon inte ha hjälp, men när hon märkte att barnen hade roligt där och att hon kunde göra mera med storebror, är hon väldigt nöjd med arrangemangen. Kontakten fungerar fint och hon har stor tillit till personalen. Undrar hon över något kan hon ringa och meddelande får hon regelbundet i kontakthäftet. Nu kan hon unna sig ett eget veckoslut i månaden, då hon gärna besöker sin hemstad Kotka.

Med de här insatserna från samhället hinner Anna också vara kreativ och sy härliga kuddar. Dessutom ska hon nu på våren vara assistent cirka sju timmar i veckan åt en rullstolsburen äldre dam.

Om jag kan vara till nytta, så gör jag helst något, säger Anna med ett leende och intygar att hon just nu har det bra.

Hon orkar inte oroa sig för pengar och pensioner för hon är medveten om att hon inte skulle orka arbeta heltid.

Då skulle jag inte vara den mamma jag nu är. Jag är enormt tacksam för allt stöd jag fått! ■



Max och Jake är födda med Hunter's syndrom.



Storebror Liam med sina tvillingbröder Max och Jake.



Hemma har Max och Jake trygga sängar.



Anna Phillips berättar gärna om hur det är att vara mamma till tvillingarna.



Pirjo Koivu i sitt arbetsrum på Juniorhemmet.

Juniorhemmet i nya utrymmen

Det är med en viss stolthet enhetschef Pirjo Koivu förevisar Junior-hemmets ändamålsenliga utrymmen i Malmgård i Helsingfors. Förutom att man fått större utrymmen för barnen och flera badrum så kan man använda hyresvärdens, Stiftelsen för Rehabilitering, gymnastiksal och simbassäng under veckosluten.



Text och bild
Christina Lång

Speciellt bubbelpoolen är omtyckt. Dessutom finns det stora grönområden i närheten för utevistelse. Nu startar också Rinnehemmet liknande verksamhet i samma hus så möjligheterna till samarbete ger flera synergieffekter.

Barnen i åldern cirka 4-20 år kommer med betalningsförbindelse från Helsingfors, Esbo, Grankulla, Kyrkslätt, Sjundeå och Vanda. De flesta är i skolåldern. Många har diagnosen autism spektrum, men klienterna har flera olika specialbehov. Man försöker skraddarsy vistelsen så att grupperna och blir så homogena som möjligt. Fysiska aktiviteter är populära och man gör besök till olika platser i staden. Många gillar att åka tåg och spårvagn. Den hemlagade maten är en trygghetsfaktor och matlistorna görs efter barnens specialdieter och favoriträtter.

Bra team

Pirjo Koivu har jobbat på Juniorhemmet i ett decennium och känner barnen och familjerna och vet deras behov. Sju heltidsanställda och en på deltid, unga och äldre,

kompletterar varandra. De gillar sitt jobb och har alla viljan att utveckla verksamheten och uppdatera sina kunskaper. De deltar i kurser i aktuella ämnen som bildkommunikation och teckenspråk. Juniorhemmet samarbetar med Folkhälsans resurscenter och andra instanser, till exempel Luckan. De går med barnen på teater och andra kultur-evenemang. Speciellt viktig är kontakten till barnens skolor och omsorgsbyrån och kommunernas anställda. Alla barn har egenvårdare som har kontakt med familjen och deltar i nätverksmöten med föräldrar och skolpersonal och socialarbetare.

Det är viktigt att barnet får samma budskap på alla ställen, anser Koivu.

För många familjer är sommarlovet jobbigt. I början av juni ordnar Juniorhemmet ett fyra dagars läger för pojkar i åldern 12-18 år. Att det behövs bekräftas av att det genast blev fullbokat.

Vi vill satsa på den sociala biten och ge de här barnen chans att knyta kompisband. Framför allt skall Juniorhemmet, som upprätthålls av Folkhälsan, underlätta familjernas vardag, poängterar Pirjo Koivu. ■

ACCOLA stöder finlands-svenskt teckenspråk

ACCOLA är latin och betyder "granne" eller "invånare". Projektet ACCOLA vill vara ett stöd för den minoritet i Finland som använder finlandssvenskt teckenspråk. Dessa personer kan vara just din granne eller en av din stads invånare.

Syftet med projekt ACCOLA är att uppnå tillgänglighet och delaktighet för en språkminoritet. Delmål i projektet är:

- Handbok utvecklas om tillgänglighet för teckenspråkiga, om hur man producerar information på teckenspråk. Sprida handboken till informationsproducenter i myndigheter, organisationer inom tredje sektor och andra funktionshinderorganisationer.
- Information och upplysning om döva, teckenspråkiga personer och teckenspråk som språk. Det betyder också speciellt information om teckenspråk och tillgänglighet.
- Kvalitetsutveckling för översättning och video på teckenspråk i internet.

Via projektet ska kommuner och myndigheter få handledning och information om hur de kan förbättra sina informationskanaler till medborgarna och översättning från text till teckenspråk. Teckenspråkiga ska få information och samhällsservice på teckenspråk för ökad delaktighet. Det kommer att ordnas workshopar och utbildning om tillgängligt internet på teckenspråk.

Projektet började den 1 januari 2013 och slutar 31 december 2015. Projektet finansieras av RAY och ägs av Finlandssvenska teckenspråkiga r.f. ACCOLA projektet har under det första året främst arbetat med webben och handboken. Detta kan man se på www.visualaccess.fi. ACCOLA koncentrerade sig på Nylandsområdet under år 2013 och arbetade tillsammans med projekt VisualBridge Nyland också i kartläggning och information. Därifrån finns goda mallar för det fortsatta arbetet under 2014-2015 som nu görs i övriga landet (främst tvåspråkiga kommuner). Projektledare är Lena Wenman. lana.wenman@dova.fi

Tunga vikter ger en lättare ålderdom

Det är aldrig för sent att börja styrketräna och 30 minuter i veckan räcker för att uppnå många positiva hälsoeffekter som bättre hjärthälsa och mindre risk för diabetes. Michail Tonkonogi, professor i medicinsk vetenskap, är kritisk till att allmänna hälsoråd till äldre ofta fokuseras enbart på lätta promenader.

Text och bild
Helena Forsgård

Michail Tonkonogi, professor vid Högskolan Dalarna i Sverige, besökte nyligen Åland och talade om seniorpower och "betydelsen av tunga vikter för en lättare ålderdom". Vi lever allt längre men med stigande ålder blir också folk allt sjukare. Enligt en studie som Tonkonogi lade fram lider 60 procent av personerna i åldersgruppen 65-74 år i Sverige av någon kronisk sjukdom.

Kostnaderna för att vårda äldre på en institution är höga. Tänk om man kan skjuta upp institutionsvården med några år!

Muskelmassan minskar med stigande ålder, lårmuskeln drabbas värst, och det får konsekvenser för hela kroppen. När man förlorar styrka rör man sig mindre och det i sin tur leder till att man orkar mindre. Det blir en ond cirkel och om man ingenting gör för att bryta den rör man sig till slut knappt alls. Personer med svag muskelkraft i benen snubblar eller faller lättare och riskerar

då att bryta något ben, vilket leder till ett stillasittande eller rent av liggande liv.

Skippa mediciner

Tonkonogi säger att studier visat att äldre svarar bra på styrketräning, efter tolv veckor med regelbunden träning har de fördubblat sin styrka, och styrketräning har positiva effekter på många folksjukdomar som hjärt- och kärlsjukdomar, diabetes, osteoporos och depression.

Diabetes typ II ökar med galopperande hastighet i Sverige men närmare 30 studier visar att man kan skippa sin medicinering helt eller delvis om man börjar styrketräna.

Varannan kvinna och var tredje man i Sverige drabbas av osteoporos och samma sak där, otaliga studier visar att träning då man belastar musklerna mer än man normalt gör, har positiva effekter.

Men de allmänna hälsoråden handlar om promenader och



Tunga vikter ger en lättare ålderdom, hävdar professor Michail Tonkonogi. Pensionären Harry Blomqvist skriver under det. Han mår bättre tack vare regelbunden träning på gym.

möjlig lättare trädgårdsarbete. Ibland får man höra att man ska skaffa sig en hund så håller man sig frisk! All fysiskt aktivitet är förvisso bra så fortsatt att gå men lägg till styrketräning! Belasta musklerna ordentligt minst en gång i veckan, säger han.

Fiffigt gummiband

Det är aldrig för sent att börja styrketräna och kvinnor behöver mer träning än män. Man kan träna hemma eller på gym och redskapen behöver inte vara märkvärdiga.

Musklerna bryr sig inte om vad som belastar dem! Ett gummiband, som kan köpas i varje sportbutik, är behändigt och bra och träningen kan göras mångsidig för hela kroppen med hjälp av det.

Tonkonogi visar till exempel hur man kan sitta på golvet och ro med hjälp av gummibandet som man har under fotsulorna. Styrkan kan enkelt varieras, ju kortare gummiband desto tyngre.

Kan alla styrketräna? Om man kan resa sig upp från en stol utan att ta hjälp av händerna, om man kan gå upp för tio trappsteg och stå på ett ben i 5 sekunder, ja då kan man också börja styrketräna.

Harry Blomqvist visar en av sina favoritmaskiner på gymmet. I den tränar man magmusklerna.

Anpassad

Men det är viktigt att komma ihåg att träningen för äldre, som kan ha en del sjukdomar i bagaget, måste vara individanpassad och måldefinierad. Exempelvis personer med hjärtsvikt ska vara noga med att träna en liten muskelgrupp i taget. Det är alltså skäl att vända sig till expertis på området, läkare har enligt Tonkonogi dåliga kunskaper i ämnet, och han hoppas att allt fler inom exempelvis hemtjänsten lär sig mer om detta för att på sikt kunna instruera de äldre om lämpliga övningar. I oktober eller november planeras en tvådagarskurs i Mariehamn med Tonkonogi för dem som vill lära sig mer om lämpliga träningsprogram för äldre. Kursen ordnas av Ålands idrott.

Flitig senior

Många seniorer har redan upptäckt fördelarna med styrketräning. På gymmet Avancia i Mariehamn går många äldre regelbundet, bland dem Harry Blomqvist, snart 84 år.

Jag började för snart 20 år sedan. Jag insåg att kroppen behövde tränas på något sätt och av någon anledning fastnade jag för träning på gym. Jag försöker komma hit minst två gånger i veckan.

Harry Blomqvist arbetade tidigare som telegrafist på kustradiostationen i Mariehamn. Det var ett stillasittande jobb och någon motion ägnade han sig inte åt förutom att han cyklade till och från jobbet. Han har haft problem med vikten och han har testat olika bantningskurer, med riktigt dåligt resultat. Sockervärdet har legat på gränsen och ett knä krånglar, det kan möjligen bero på osteoporos.

Jag mår bättre och håller mig någorlunda i gång med träningen. Den har blivit ett behov, jag känner mig lite skuldmedveten om jag hoppar över ett pass. Jag har också märkt att styrkan ökat, säger han.

Harry följer i stort sett samma program vid varje gymbesök och det blir 12-14 olika övningar per gång.

Kanske lite ensidigt. Kroppen är listig och vänjer sig, jag borde nog utmana den ännu lite mer.

Harry har märkt att inställningen till gymträning har förändrats rejält under de år han hållit på. I början var det mer muskelknuttar och mer stirrande i speglarna. I dag går alla sorters människor på gym och betydligt fler seniorer.

Många äldre är rackans flitiga. Lyfter tungt och springer hårt på löpbanden. Jag är glad att jag började och det är inte bara träning som gäller när man kommer hit. Man hinner prata lite också, säger Harry Blomqvist.

För de ungas väl

I slutet av förra året inledde Psykosociala förbundet ett samarbete med ungdomswebbportalen Decibel.fi som är en tvåspråkig portal på nätet där unga får information, rådgivning och har möjlighet att påverka. Ungdomsinformatörerna finns i Korsholm och Jakobstad.

Text och bild
Pernilla Nylund

I en grön liten stuga mellan Korsholms gymnasium och högskolans hittar vi ungdomsinformatörerna Liselott Nyström, Sanna Sund och Lena Niininen. Här finns de för det mesta rent fysiskt, men de åker även ut på skolturnéer för att berätta om Decibel, sidan som är den mest välbesökta ungdomswebbportalen i hela Finland.

Decibel.fi lanserades 2008 i samarbete med åtta kommuner i Österbotten. Idén till en webbportal med den svenskösterbottniska kulturen som grund hade kommit två år tidigare, i samband med ungdomslagen, men snart övergick projektet till att bli en del av kommunernas ordinarie ungdomsverksamhet. Det hela handlar om ett preventivt jobb där ungdomar anonymt får ställa frågor via nätet. Alla frågor får svar och frågorna kan handla om många olika saker. De ämnen som ligger i topp är kroppen, kärlek och sex, samt studier.

Vi tar alla frågor på allvar och vi skriver personliga svar till alla. Det är ungdomarna givetvis värda, säger Liselott Nyström.

45 experter

Många av frågorna kan informatörerna svara på själva, men till sin hjälp har de numera hela 45 experter inom olika områden som de skickar frågor till. Det är här Psykosociala förbundet kommer in i bilden. Rehabiliteringschef Ann-Charlott Rastas och rehabiliteringsrådgivare Camilla Roslund-Nordling svarar på frågor som rör psykisk hälsa och ohälsa. De ger tips på vart man ska vända sig för att få hjälp och stöd om man känner sig deppig, har ångest, panik eller annars är vilsen i sitt mående. Enligt ungdomsinformatörerna ökar trycket på just den här typen av frågor:

Kuratoren på gymnasiet säger att "alla" har panikångest just nu. Den psykiska hälsan går i trender bland ungdomar, och



mycket handlar om vad media lyfter fram. För några år sedan var "alla" deprimerade, sedan var "alla" bipolära. Många frågor handlar om den psykiska hälsan och därför är vi väldigt glada över att Ann-Charlott och Camilla hjälper oss att svara på frågor som rör det här ämnet, säger Liselott.

Preventiva fördelar

Med ett besöksantal på omkring tjugotusen i månaden har även kommunerna förstått de preventiva fördelarna med arbetet. De kommuner som är med i Decibel får ofta signaler från ungdomsinformatörerna om det är någon viss typ av problem som förekommer speciellt mycket och där insatser borde göras.

Vi märker genast när en kurator på en skola har gått på mammaledigt eller liknande. Då får vi genast fler besökare från just den skolan. Likaså syns det när andra hjälpande aktörer har semesterstängt. Om sexualundervisningen är dålig i en viss kommun märker vi det också. Då kontaktar vi kommunen och berättar det, så att de kan vidta åtgärder.

Varje månad har Decibel.fi ett tema. Man har bland annat tangerat kost, motion och självförtroende. I maj är månadens tema psykisk hälsa. Förbundet har hjälpt till med produktionen av material till temanumret och materialet finns även på förbundets hemsida. Hur samarbetet kommer att utvecklas framöver återstår att se men just nu är alla parter nöjda med det faktum att vi på det här sättet, tillsammans, kan sprida information om psykisk hälsa, även till unga.

Sedan samarbetet körde igång har antalet frågor till våra experter ökat markant. De mest centrala frågorna handlar om ångest och självmord. Artikeln har publicerats i tidningen Respons 1/2014.

VAD ÄR Decibel.fi?

Decibel.fi är Österbottens egen tvåspråkiga ungdomswebbportal med information, rådgivning och möjlighet att påverka. Började som ett projekt år 2007. 2008 lanserades sajten Decibel.fi, då var åtta kommuner med. 2014 är elva kommuner med i detta preventiva arbete för ungdomars väl. Varje kommun som är med betalar en euro per kommuninvånare för att finansiera sin del av kakan. Korsholm står som värdkommun. Varje månad besöks sajten av ungefär 20 000 ungdomar, får 200-300 frågor och ett hundratal kommentarer (såsom kamratstöd, tack- eller följdfrågor). Psykosociala förbundet finns med som experter och svarar på frågor som rör psykisk hälsa och ohälsa.

BUK-spökvandring på Svartå Slott

Barnens och de ungas bokkalas (BUK), som går av stapeln i oktober i Raseborg, kommer att ha ett speciellt inslag för stadens sjätteklassister. Eftersom temat är spänning så kommer Svartå Slott att slå upp portarna och presentera sina spöken på en specialarrangerad spökvandring. Nu pågår också ivrig planering att SOS Aktuellt skulle vara med på en programpunkt under årets BUK.

Text och bild
Daniela Andersson

SOS Aktuellt fick ett smakprov på spökguidningen på Svartå Slott tillsammans med sjätteklassisterna från Svartå skola och en hel drös representanter ur västnyländsk media. Den kända och utomordentliga slottsguiden Kerstin Ilander tog oss i rasande fart från rum till rum i det vackra slottet.

I det vackra stenhuset, annexet, bredvid slottet finns en poltergeist som alltid nu som då flyttar på möbler, berättar Kerstin innan vi tar oss an de andra oroliga andarna.

I ett rum på bottenvåningen spökar Gustav III som huserade här en tid av sitt liv. Samma rum har sett mycket lidande, för här bodde soldater som skadat sig svårt under kriget, de som kunde sysselsatte sig med att laga korgar och annat tänkbart som fortfarande finns kvar. Efter detta förflyttar vi oss till paradvåningen en trappa upp och rummet där porträttet av slottets forna ägare Hjalmar Linder hänger. Här huserar vita damen. Hon lär gå oroligt fram och tillbaka från rum till rum med ett ljus i båda händerna iklädd en vit fladdrande klänning.

Den vita damen är den mest kända av



Svartå slotts ägare Filip Linder, till vänster, och Risto Tammilehto.

slottets spöken, det finns många som lär ha sett henne, säger Kerstin.

Spöken och andra oförklarliga andeväsen är väldigt fascinerande. Kerstin frågar sjätteklassisterna om de tror på spöken och får blandade svar. Efter att vi bekantat oss med den vita frun så tar vi tjänstefolkets spännande smala vindlade trappa upp till vinden. Här är verkligen inte tillgängligt för annat än flinka ben och spänningen stiger. I ett hörn av vinden sätter vi oss bekvämt för att lyssna till spökberättelsen som slottsägaren Filip Linder och medhjälparen Risto Tammilehto framför. Mer än så avslöjar jag inte. Något ska sparas till det egentliga Bokkalaset i oktober.

SOS Aktuellt med?

Eftersom gamla slott sällan är tillgängliga så kan spökvandringen tyvärr inte direkt

rekommenderas som sådan för funktionshindrade personer. Därför har SOS Aktuellt och Finlands Svenska Handikappförbund nu tankar om att bidra med en programpunkt för barn med specialbehov inom ramen för Barnens och de ungas bokkalas. Ett sådant har inte tidigare varit på BUK och programkoordinator Bitte Westerlund välkomnar förslaget med öppna armar. BUK satsar stort på program för skolorna i Raseborg, allt från författarbesök till högläsning för dagis och förskolor. Mark Levengood kommer att gästa gymnasierna. SOS Aktuellets bidrag planeras kring arrangemang som anpassad högläsning eller annat spännande program för barn på boenden eller i klasser med specialbehov. Hela Bokkalaset är från den 29:e september till den 5:e oktober. ■

BUK-koordinator Bitte Westerlund och Svartå Slotts vackra fönster.

Svartå skolas sjätteklassister förevisar sina fina spöktekniker på slottsvinden.



Pussla för bättre service och stöd

Pussel för ett gott liv är ett nytt material som ska stöda familjer och brukare i att få den service de behöver. Det kan användas redan innan man gör upp en serviceplan med kommunen.

Pusslet är tänkt som ett stöd i första hand för familjer som har ett barn med funktionshinder men passar också andra som behöver stöd och service. Pusslet kan användas när man vill fundera kring vilken service man egentligen behöver i sin egen vardag.

Pusslet kan vara ett bra förberedande hjälpmedel innan man gör upp en serviceplan med kommunen. I pusslet samlar man tankar om sitt liv, sin vardag och sina behov av stöd och service. Materialet stöder familjen i att fundera kring hur livet är nu och vad man hoppas på i framtiden.

Till slut samlar man ihop en plan för hur man kan nå det goda liv man hoppas på. I planen samlar man också det som är väsentligt med tanke på det stöd och den service som man behöver och som det är bra att diskutera med serviceplaneraren eller med socialarbetaren i den egna kommunen.

Materialet ges ut som en webbschyr som du kan ladda ner och skriva ut själv.

Ladda ner Pussel för ett gott liv på fduv.fi/ broschyrer.

Materialet har producerats av Kehitysvammaliitto i samarbete med föreningen Jaatinen och FDUV. ■

Ny utbildning i socialt arbete i Vasa

Under hösten 2014 påbörjas en treårig svenskspråkig utbildning i socialt arbete i Vasa. Utbildningen, som ges på grund- och ämnesstudienivå (kandidatnivå), ordnas av Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet.

Den primära målgruppen för studierna är personer som har en högskoleexamen i ett annat läroämne än socialt arbete och som siktar på en examen som ger behörighet för socialarbetartjänster. Framförallt riktas utbildningen till personer som arbetar inom det sociala området antingen som icke-behöriga socialarbetare eller med arbetsuppgifter som i framtiden kommer att kräva socialarbetarutbildning, t.ex. skolkuratorer. Undervisningen i socialt arbete i Vasa följer SSKH:s kursfordringar och omfattar 80 sp studier i socialt arbete samt 15 sp i rättsvetenskap (socialrätt). Kursfordringarna finns på adressen: <http://sockom.helsinki.fi/socarb/index2.html>. Undervisningen ordnas i Vasa i samarbete med Öppna universitetet vid Helsingfors universitet. Avgiften för studier vid Öppna universitetet är 10 €/studiepoäng. Anmälan till kurserna sker via Öppna universitetets webbsajt: <http://www.avoinyliopisto.fi/sv-FI/>. ■

Steg för Steg samarbetar med Radio Valo

Radio Valo är Lyhty ry:s Ray-understödda mediaprojekt och en mediaverkstad för personer med utvecklingsstörning.

Projektet vänder på stereotypierna och visar att personer med utvecklingsstörning också borde ha möjlighet att arbeta med media. Radio Valo har varit ett slagkraftigt och lyckat projekt som skaffat många samarbetspartners. De har initierat ett samarbetsnätverk som träffas några gånger per år med många deltagare från hela handikappfältet, främst i huvudstadsregionen. FDUV och Steg för Steg är också med i nätverket.

Medborgarinitiativet mot att konkurrensutsätta tjänster för personer med utvecklingsstörning var också något som Sami Helle från båndet Pertti Kurikan nimipäivät och Radio Valo stod bakom. Under våren har vi också kunnat lyssna på programmet Valoa Helsinkiin (Ljus till Helsingfors) på Radio Helsinki. Ett lyckat samarbete mellan Radio Valo och den hipa och omtyckta kanalen Radio Helsinki.

Nu samarbetar Radio Valo också med Basso Radio med programmet "Isäntänä Kari Aalto" (som värd Kari Aalto). Kari Aalto är solisten i båndet Pertti Kurikan Nimipäivät, också känt från dokumentären "Kova Sika Juttu". Bändmedlemmarna är med i Radio Valo projektet och musicerar i samma utrymme hos Lyhty ry i Kånala.

Nu har Steg för Steg också börjat göra lite program tillsammans med Radio Valo på svenska. Det första programmet handlar om EU och kan ses på adressen www.radiovalo.fi eller på Steg för Stegs Facebook sida www.facebook.com/stegforsteginformerar. Det är Yvonne Heins från DuvTeatern som intervjuar Li Andersson och Nils Torvalds med glimten i ögat. Det hela slutar tvåspråkigt och mycket politiskt med att Kari Aalto frågar Nils åsikt om deras medborgarinitiativ.

Vi kommer att göra fler avsnitt på svenska hos Radio Valo så "stay tuned" och glad sommar!

Calle Lindgren
Projektkoordinator / Steg för Steg

Vasaregionens klinik kör igång!

En tvåspråkig undervisnings- och forskningsklinik inom det sociala området i Vasaregionen inleder nu sin verksamhet med ett planerings- och pilotprojekt.

Projektet ägs och administreras av Vasa stad och utföraren är FSKC med samarbetspartner. Projekttiden är innevarande år. Fokus ligger på att öka dragningskraft och stärka kompetensen inom det sociala området i Vasaregionen. Under planering är bl.a. en praktiktjänstutbildning under hösten 2014 för handledare av socionom- och socialarbetarstudier samt en pilotpraxisenhet inom Vasa stad. Inom verksamheten möts studeranden, undervisningspersonal från yrkeshögskolor och universitet med forskare och praktiker inom det sociala området. Kliniken är ett samarbete mellan Vasa, Korsholm,

Kommentar om Kårkulla

I senaste nummer av SOS Aktuellt (2/2014) kommenterar Anna Caldén och Ulf Gustafsson min artikel "Hur skall vi ha t med Kårkulla?", införd i föregående nummer av tidningen (1/2014).

Jag var smått förvånad över deras inlägg eftersom vi ju i huvudsak är av samma åsikt ifråga om den förestående omorganiseringen av social- och hälsovården: vi behöver fråga om specialomsorgerna oundgängligen är en särlösning på svenska, och denna bör byggas på nuvarande Kårkulla samkommun, utvidgat till att gälla alla svenskspråkiga grupper med specialbehov.

Det som tydligen irriterade Caldén och Gustafsson var mitt konstaterande om att det i sammanhanget förekommit oenighet inom det finlandssvenska handikappfältet. Men det är väl ingen nyhet? Att man nu i huvudsak har uppvisat enig front, t.ex. i sina utlåtanden om lagförslaget till social- och hälsovårdsministeriet, är utmärkt.

Men det förtar inte det faktum att man inte alltid haft, eller har, samma uppfattning om hur slipstenen skall dras.

Bland annat detta var temat också under Folktingets diskussion den 6 februari på Social- och kommunalhögskolan, inför remisstidens utgång. Det vill säga vad som är politiskt möjligt och/eller klokt att kräva, och hur hårt man skall spanna bågen. Många ansåg slaget förlorat (däribland uppenbarligen också Caldén och Gustafsson), och att det därför är klokast att göra det bästa möjliga av situationen, medan andra (däribland jag själv) tyckte, och fortfarande tycker, att ett separat svenskspråkigt upptagningsområde borde vara vårt krav. Det vill säga nuvarande Kårkulla samkommun, utvidgat till att gälla samtliga grupper med specialbehov.

I de utlåtanden om lagförslaget som de tre kanske viktigaste parterna sedan gjorde, dvs. SAMS och handikappförbundet, Folktinget och Kårkulla samkommun, är budskapet i stort sett detsamma. Alla är eniga om att det behövs en svensk särlösning, uttryckligen med Kårkulla samkommun som utgångspunkt. Man har visserligen sett sig tvungen att retirera ifråga om ett separat svenskt distrikt, och föreslår i stället att samkommunen, i form av en svensk avdelning eller enhet, skall underlyda ett av de nya specialupptagningsområdena, i första hand Åbo.

Och bra så, för vi har sannerligen inte råd att nu börja framhäva eventuella nyansskillnader i våra åsikter. För att en samkommun av föreslagen typ alls skall kunna förverkligas bör vi nog alla dra åt samma håll.

Thomas Rosenberg

Malax, FSKC, SONetBOTNIA, Karleby universitetscenter Chydenius, Yrkeshögskolan Novia, Vasa yrkeshögskola VAMK och socialvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet/Svenska social och kommunalhögskolan. http://www.fskom-petenscentret.fi/page474_sv.html. ■



Juni

3-6 och 10-12.6. Dans och drama sommarkursläger kl 10-14 för barn och unga med funktionsnedsättning. Vi upptäcker staden genom dans och drama med utflykter och övningar. Hur dansar en park? Vad säger en staty? Arrangeras av projektet Kulturbryggan som administreras av Luckan i Helsingfors. Info: zusan.sodertstrom@luckan.fi

4-5.6. Seminarium på Hanaholmen. Minoriteter och dubbelminoriteter. Intressebevakning och minoriteters rättigheter i nordiska länder. Inspiration och konkreta sätt att påverka inom handikappolitik. Arr. SAMS, Finlands Svenska Handikappförbund, Hanaholmen: kulturcentrum för Sverige och Finland, THL och Pohjola-Norden. www.samsnet.fi/hanaholmen

9-12.6. International Forum for Child Welfare (IFCW) WorldForum: **Investing in children and families, Policies and Practices for Promoting Welfare.** Paasitorni Congress Center, Helsingfors. http://www.lskl.fi/en/ifcw2014/call_for_abstracts

9-13.6. Rehabiliteringskurs i skärgården för vuxna personer med psykosociala funktionshinder. Om psykisk hälsa och återhämtning. Friluftsliv, mete, vandring, allmogesegling. Plats: Lärkkulla skärgård, Houtskär. **Ansök senast 9.5.** Arr. Psykosociala förbundet rf, med stöd av RAY. Avgiftsfri kurs inkl. kost/logi och resor. www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517.

9-14.6. Semesterdagar för familjer vid Yterin kylpylä utanför Björneborg. Arr: Svenska semesterförbundet i Finland och FDUV. Info: marita.maenpaa@fduv.fi 040 523 18 46, Ansökning: susanna.stenman@folkhalnsan.fi, 050 304 7642.

10.6. Prova på fritidshjälpmiddel i Vasa. Paddla och terrängcykla på Top Camping i Vasklot. Gratis. Arr: Malike och Folkhälsan med samarbetspartner. Info: elina.ala-honkola@folkhalnsan.fi, 050-564 93 23 (kvällstid). www.fduv.fi

Vill du lägga in material på händelsekalendern?

Kontakta Daniela Andersson
daniela.andersson@kolumbus.fi
tel. 044-5554388.

Deadline för material till nummer 4/2014 är den 19 augusti, tidningen utkommer vecka 35.

Augusti

SOS Aktuellt nummer 4. Deadline tisdagen den 19 augusti. Utkommer vecka 35.

4-7.8. Rehabiliteringskurs, familjeveckoslut på kurscenter Högsand, Lappvik för familjer där en vuxen drabbats av psykisk ohälsa. Målsättning; Att stödja familjemedlemmarnas kraftresurser, ha roligt tillsammans. Arr; Psykosociala förbundet rf med stöd av RAY. Kursen är avgiftsfri inkl. kost/logi och resor. Info www.fspc.fi eller ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517.

7-9.8 Språkträning i Kronoby. Sommarskola i språkträning för familjer med barn med särskilda behov, syskon, närstående och nätverk på Kronoby folkhögskola. Arr: FDUV. Info: marita.maenpaa@fduv.fi, 040-523 18 46, www.fduv.fi

13-16.8. Den 10:e Nordiska kongressen i familjeterapi i Åbo. Tema: "Nordisk familjeterapi och framtiden". *Familjeterapi och forskning; Media och familjeterapi och Förändringar i det nordiska välfärdssamhället och familjeterapi.* http://familytherapyfuture.fi/index_swe.php.

20.8. VALAS Hörandetillfälle samordningen av lagarna.

26 - 29.8. Den 11:e Nordiske folkehelsekonferanse i Trondheim, Norge. <http://www.nordiskfolkehelsekonferanse.no/doku.php>

September

10-11.9. Må bra-dagar i Vörrå för äldre föräldrar och anhöriga som har vuxna barn med utvecklingsstörning som bor i gruppboende, egen lägenhet eller kvar i sitt barndomshem. Arr: FDUV. Info: annika.martin@fduv.fi, 050-3027888, www.fduv.fi

11-19.9. Rehabiliteringskurs i södern, Agia Marina, Kreta, Grekland. Målgrupp: personer med psykisk ohälsa, som tidigare har deltagit i en rehabiliteringskurs inom FSPC:s regi inom hemlandet. Arr. Psykosociala förbundet rf. med stöd av RAY. För mera info www.fspc.fi eller kontakta ann-charlott.rastas@fspc.fi 06-7232517.

11-14.9. Lär känna militärlivet. Militärläger för personer med utvecklingsstörning på Nylands brigad i Dragsvik. Sista ansökningsdag 8.8. Deltagaravgift 80 euro. Arr.: FDUV och Försvarsutbildningsföreningen MPK. Info: jon.jakobsson@fduv.fi, 040-8653888. www.fduv.fi

13.9. Sjörovaräventyr. Familjedag på Lepikko lägergård i Korsholm kl. 10-16. Slå på sjörovartrumman, klä ut dig, ansiktsmålning, slappna av, grilla korv och sök skatter. Arr: Vasa stads handikappråd, FDUV

m.fl. Anmälan senast 3.9. Mer info: tina.holms@fduv.fi, 040-5679257, www.fduv.fi

17.9. Kurs för frivilliga högläsare. LL-Center och Folkhälsan ordnar en kurs för frivilliga högläsare inom äldreomsorgen. Under tre kvällsträffar i Helsingfors får du tips och råd för en lyckad läsestund. Info: johanna.rutenberg@fduv.fi, 0400-716078, ll-center.fi/lasombud

20.9. Prova på-dag i Helsingfors. Prova på fritids- och kommunikationshjälpmiddel på Maja. Annette Nylund från Folkhälsan medverkar. Arr: FDUV:s Styrka genom nätverk och Bamsegruppen. Info: marita.maenpaa@fduv.fi, 040-5231846, www.fduv.fi

30.9.-1.10. Valtakunnalliset lastensuojelupäivät 2014. Mitä edellyttää toimiva ja tuloksellinen lastensuojelu? Tavastehus, konferensspråket är finska och engelska. <http://www.lskl.fi/lis-paivat/ohjelma>. <http://www.lskl.fi/Hameenlinna2014>

22-27.9. Rehabiliteringskurs; höstvidmarksläger på Oivangning nuorisokeskus, Kuusamo. **Ansökan senast; 15.8.** Målgrupp, vuxna personer med psykosociala svårigheter. Målsättning; socialträning, naturupplevelser, kamratstöd, vandringar, föreläsning/gruppövningar. Arr: Psykosociala förbundet rf. med stöd av RAY, kursavgift; 70€, inkl. kost, logi och resor. [Info: www.fspc.fi](http://www.fspc.fi) eller ann-charlott.rastas@fspc.fi, 06-7232517.

28.9-3.10. Må bra-dagar för brukare 40+ ordnas på Härmä badhotell. Familjerna kan ansöka om stöd (varierar beroende ekonomisk situation). Arr: Svenska semesterförbundet i Finland och FDUV. Sista ansökningsdag är 1.8. Info: marita.maenpaa@fduv.fi, 040 523 18 46, Ansökning: susanna.stenman@folkhalnsan.fi, 050 304 7642.

29.9-5-10. Bokkalaset samt Barnens och de ungas bokkalas. Raseborg. www.bokkalaset.fi

Oktober

1-2.10. Konferens: Mångprofessionell social- och hälsovård III: Framtidens arenor inom social- och hälsovård. Plats: Yrkeshögskolan Novia, Åbo. Arrangör: Yrkeshögskolan Novia, Avdelningen för vård och det sociala området. Info: monica.norrgard@novia.fi, +35844 762 3354. <http://www.novia.fi/konferens-social-och-halsovard/>

3-5.10. Rekreativhelg i skärgården för föräldrar på Villa Season i Sibbo skärgård. Deltagaravgift 60 euro per person. Arr: Folkhälsan och FDUV. Info: annette.tallberg@fduv.fi, 040-6747247, www.fduv.fi

3-5.10. Höstläger för barn (parallellt med rekreativhelgen). För att föräldrarna skall ha möjlighet att delta i rekreativhelgen ordnar vi under samma helg ett höstläger för deltagarnas barn, även vuxna barn, på kurscentret Kuntokallio. Kostnadsfritt. Info: jon.jakobsson@fduv.fi, 040-8653888, www.fduv.fi

10-12.10. Folkdanskurs på Åland för VI KAN-dansare. Arr: FDUV. Mer info inom kort på www.fduv.fi/kalender och i nästa nummer av Gula Pressen, boka redan nu!

15-16.10. SAMS konferens i Tammerfors (Scandic Tampere City). Tema: välfärdssamhället och dess utmaningar. Huvudföreläsare är professor Alf Rehn. www.samsnet.fi

22.10. SOS Aktuells 10-års jubileum med seminarium och fest. Mer info i augusti.

24.10. FDUV:s 60-års jubileumseminarium på G18 i Helsingfors. Festtalare är Mark Levensgood. Andra medverkande är erfarenhetstalarare Hanna Grandell, tidigare verksamhetsledare Mikael Lindholm, Yvonne Heins från DuvTeatern och mamma Fredrika Abrahamsson. Mer info: fduv.fi/jubileumseminarium

24-26.10 FDUV:s förbundskongress 2014. Förbundskongress 2014 arrangeras under en kryssning från Helsingfors till Stockholm. Under kongressen väljs ny förbundsfullmäktige, förbundsstyrelse och styrelseordförande. Mer info: fduv.fi/kongress2014

26.10.-31.10. Semesterstödsvecka på Härmä Spa för anhöriga och stödpersoner till personer med psykisk ohälsa. Sista ansökningsdag är 15.9. Ansök via www.semester.fi eller Svenska semesterförbundet. Info: [Susanna Stenman](mailto:Susanna.Stenman@folkhalnsan.fi), tfn 0503047642.

November

SOS Aktuellt nummer 5. Deadline tisdagen den 25 november. Utkommer vecka 49.

22-23.11. Familjehelg på Norrvalla i Vörrå med föreläsningar och rekreation för föräldrar och separat program för barn och syskon. Arr: FDUV/Styrka genom nätverk och Folkhälsans Förbund i Österbotten. Info: annika.martin@fduv.fi, 050-3027888, www.fduv.fi

Handikappolitiska och personlig assistansdagen - Hur trygga kvalitativa tjänster i Vasa. Exakt datum klarnar senare!

